

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

de pace seruorum dei. cap. 6.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

gioni. Quod cum feceris, tunc demum & intra te animi tranquillitate perfrueris, & exterius nemo tibi erit molestus, quia tu nemini eris iratus ad lædendum aut mali aliquid optandum. Charitas tamen aliquando postulat ut irascamur, & irascendo pacem illi quæramus qui peccando offendit. Si quidem irasci delinquentibus ut corrigantur, nihil est aliud, nisi eos reuocare velle ut & deo cui peccauerunt reconcilientur, & bonis omnibus morum sinceritate concordent. Tunc autem pace cum alijs composita recte utimur, cum eius finis potissimum est, ut deo placeamus. Nam pax quæ deo displicet non pax dicenda est, sed malorum conspiratio: & odium potius erit eligendum, quam ad malum consensus. Quoniam & saluator noster cum idola vana colentium concordiam discindere pararet, non veni (inquit) pacem mittere in terram, sed gladium, veni enim separare hominem aduersus patrem suum, & filiam aduersus matrem suam, & nurum aduersus socrum suam, & inimici hominis domestici eius. Itaque multo magis proderit gladius, qui putrida membra a sano corpore separet, quam pax quæ morbidas partes fouens totum corpus corrumpi patiatur. Denique bonum est bellum illud quo dirimitur mala pax. Bonum est, inquam, cum vno oculo intrare in regnum cælorum, quam duos oculos habentem mitti in gehennam. Oculus qui scandalizat, quem proici & abicere iuberis, est amicus vel consanguineus, qui tibi blanditur, ut sibi in vota relinquæ assensum præbeas, opemque præstes. Expedi autem eiusmodi hominis inuidiam potius pati iniusta non concedendo, quam concedendo benevolentiam amplecti. Omnium quippe hominum paci solius dei pax semper est præferenda, & pro hac vna omnium inimicitia subeunda.

Matt. 10.

De pace seruorum dei. Cap. vi.

Pax illa dei est, quæ bonorum animos mutuo amore deuincit, quæ Christo seruientes vnum corpus efficit. Et hi quidem idem volunt, idem nolunt, quia omnes pariter ad vnum finem deo placendi tendunt. Non est inter illos est & non, sed iuxta domini præceptum, est est, non

R 3

- non. Concordi mente & corpore deo seruiūt, & ad omne opus bonum vnanimis concurrunt. Quid hac pace dulcius? quid vtilius? quid laudabilius dici queat? Hęc admirās psalmista exclamat: Ecce quam bonū & quam iucundum habitare fratres in vnum. Talis pax atq; cōfensio, vel in cōnobio, vel in solitudie procul a turbis commorantium si fuerit, gaudeant, quia et preces eorū exaudiuntur, & contubernalem suum habent Christum ipso dicente, Si duo ex vobis consenserint super terrā, de omni re quamcumq; petierint, fiet illis a patre meo Vbi enim sunt duo vel tres congregati in nomine meo ibi sum in medio eorum. Quod astruit Apostolus ad Corinthios dicens, Pacem habete, & deus pacis & dilectionis erit vobiscum: Consensus in eandem fidem, in eundem inuicem diligendi, inuicem iuuandi affectū, facit pacem istam. De hac dicebat saluator, Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis, non quomodo mundos dat ego do vobis. Mundana enim pax non de deo idem sentire, nec iisdem moribus viuere, sed tantū ab iniuria offensisque iubet inter se abstinere. Christi vero pax in quibus fuerit concordēs reddet in fide, conformes in proposito, similes in dilectione, compares in humilitate. Quod breuiter explicat propheta, cum ad dominum conuersus ait, Pax multa diligētib; legem tuam, & non est illis scandalum. Et alius propheta, Si in via dei ambulasses, inquit, habitasses vtique in pace super terram. Vera igitur certa que & stabilis pax est, in dei seruitio adunatorum, diuinaque sequentium pręcepta legemque colentium, Eorum rete plenum magnis piscibus, id est, eorum concordia virtutibus perfectio nis referta non scinditur, eorum pacis tunica inconsutilis, quam a Christo acceperunt, non diuiditur, neq; scissuras patitur rixarum nec tineas inuidiæ sustinet, sed domini pręsidio munita, inuiolata, illa saq; perdurat, tunc felicius & sine fine duratura, cum de terris transferētur in cælum, vt qui pacifici fuerant. filii dei fiāt & vocētur. Ad pacem istam capessendam Corinthios hortatur Apostolus, dicens, Obsecro vos fratres per no-
- psal. 133.
- Mat. 18.
1. Cor. 13.
- Iohan. 14.
- Psal. 118.
- Baruch. 3.
1. Cor. 1.

men domini nostri Iesu Christi, ut id ipsum dicatis omnes & non sint in vobis schismata: Sicut autem perfecti in eodem sensu, & in eadem scientia. Plurimi sane hoc faciendum esse ostendit dum cum tanta exigit obsecratione, & dum adiurat per nomen, quod est super omne nomen, testatur fidelibus maxime necessariam esse pacem atque concordiam. Quod aperte declarat, ubi ad Hebræos scribens ait:

Pacem sequimini cum omnibus & sanctimoniam, sine qua nemo videbit deum. Ne quis præterea generis conditione alteri se præferens dissidium concitet. In vno spiritu

Hebr. 12.

omnes nos, inquit, in vnum corpus baptizati sumus, sicut Iudæi, siue gentiles, siue serui, siue liberi, & omnes in vno spiritu potati sumus. In tantum autem dominus

1. Cor. 12.

fideliū suorum pace delectatur, ut in salutationibus quoque pacem offerri iubeat dicens, Intrantes domum, salutata eam dicentes, Pax huic domui. Et ipse

Mat. 10.

met post resurrectionem suam apparuit discipulis, pax vobis, inquit, & in cælum ascensurus, pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis.

Iohan. 14.

Quin etiam tunc in carne nasci voluit, cum terrarum orbis cessantibus bellis pacem agitaret, quando gladii iuxta falsarum varicinium murati sunt in vomeres, & lanceæ in falces, quando angelorum vox audita est de cælo canentium, Gloria in altissimis deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Ob hoc equidem reor ipsum Christum

Isaia. 2.

ab Apostolo significatum, cum in fine epistolæ ad Romanos dixit, Deus autem pacis sit cum omnibus vobis, Amen. Deus enim pacis est qui inter deum & hominem pacem ponere venit, qui Iudæos & gentiles inter se dissidentes in vna fide copulavit, quæ noua veteribus coniunxit & vtraque fecit vnum. Christus itaque & deus pacis, & dei pax & pax nostra est. Ex quo satis constat illos ab eo esse alienatos, ut non gratiæ sed iræ filii sint qui odio habent pacem, & fraternæ discordiæ sunt auctores. Ipsum autem salutandi morem a domino traditum Apostolos postea vlturpasse, scripta eorum testantur. Siquidem epistolas Pauli fere omnes sic incipere &

Lucæ. 12.

sic desinere manifestum est. In principijs enim habent: Gratia vobis & pax a deo patre & a domino nostro Iesu Christo & similiter in fine. A pace ergo exordia sumebant, pace postrema concludebant. Nec aliter Iohannes apocalypsim orditur, nec Petrus epistolas. Vsq; a deo iam trita ac peruulgata erat inter Christi discipulos pacis offerendæ salutaris. Quod nostris quoq; temporibus obseruari cernimus ab ijs qui Christum Apostolosque eius imitantur. Præterea in lege veteri nomē pacis celeberrimum fuisse apparet, & res ipsa ante omnia optabilis ac iucunda. Fuit olim hostia quæ dicebatur pacificorum. Fuit Gedeonis altare vocatum domini pax. Legimus & Salomonem in diebus pacis imperasse, & ipsum pacificum appellatum, atq; ideo electum qui deo templum poneret, & in hoc opus Dauidi patri prælatum, non quia melior, sed quia pacis fuit obseruator. Ezechias, quoniam iactabundus gazam omnem legatis Babyloniorum ostentando peccauerat, per pphetam audiuit, illam eidem genti prædam futuram, & humiliatus, Bonus (inquit) sermō domini, sit tantum pax & veritas in diebus meis. Cum itaq; non tam pro thesauro, quā pro pace esset sollicitus, calamitas dilata fuit ad posteros, ipse in pace quam diuitijs prætulcrat, quieuit. Iudas quoq; Machabæus dux bello strenuus, illis quos vicerat pacem petentibus non negauit, quare videtur nihil aliud armis quæsisse quam pacem, iustaque esse bella illa, quæ bonæ pacis fine geruntur: sicut iniusta & iniqua, quæ aliena occupandi cupidine denuntari atque inferri solent. Cum igitur tanti habenda sit pax, non immerito vt eam acquiramus possideamusq; precibus a domino sollicitandū esse admonemur, dicitur enim. Rogate quæ ad pacem sunt Hierusalem. Fiat pax in virtute tua, & abundantia in turribus tuis. In pace quippe affluere solet rerum copia, quam bello sæuiente minui ac deficere necesse est. Quamobrem ad populi quoq; de Hierusalem in Chaldaeam translatum ait dominus: Quærite pacem ciuitati ad quam transmigrare vos feci, & orate pro ea, quia in pace illius erit pax vo-

3. Reg. 7.

2. Reg. 7.

4. Reg. 22.

Isa. 39.

psal. 121.

bis. Alibi etiam est dictum. Orate pro vita Nabuchodo
 nosor regis Babylonis, & pro vita Balthasar filij eius,
 vt videlicet diu viuant illi, sub quibus & ipsi quiete se
 victuros ac secure sperabant. Hoc idem Apostolus præ
 cepit, dicēs: Obsecro primum omnium fieri obsecratio
 nes, orationes, postulationes, gratiarū actiones, p̄ om
 nibus hominibus, pro regibus & omnibus qui in sub
 limitate constituti sunt, vt quietam & tranquillam vi
 tam agamus in omni pietate & castitate. Amplexanda
 est igitur pax cum adsit, precationibus quærenda cum
 desit, & pro illis orandum, sub quorum imperio atque
 tutela vitæ tranquillitate frui contingit vt sopito bel
 lorum tumultu, nullaq; interpellante molestia, animus
 noster ad deum contemplantum expeditior atq; libe
 rior assurgat.

Baruch . 1.

1. Tim. 2.

De pace animæ & corpo
ris. Ca. vii.

Nisi enim ideo pacem amplectēdam duxerimus,
 vt virtutibus ob quas deo chariores sumus,
 nemine impediēte liberius incumbamus, bo
 no pacis abutimur, & qd̄ prodesse debuerat nocet. Alie
 nis a virtute tunc plane latior peccandi campus pan
 ditur, cum illi aduersariorum non carpuntur molestiis
 cum videlicet non metuunt, ne segetem iam maturam
 hostis incēdat, aut frugiferas deua fiet arbores, aut pe
 cudum greges in prædam abducat, aut obsessos intra
 incēnia tamen sitiq; perire cogat, aut captos bonisq; exu
 tos vel ferro interficiat, vel in perpetuam redigat ser
 uitutem. Fit autem sæpe dum talia formidantur, vt lu
 xuriæ libidiniq; locus pene nullus sit. Et quoniam ab
 his continere se summæ laudis est, haud dubium quin
 voluptuarijs hominibus plus mali pax asserere soleat q̄
 bellum quia incontinentiores reddit, & in omnē viri
 um oblata securitate promptiores. His ergo bellum poti
 us optetur, vt male viuendi licentia coerceatur solictu
 dine periculorum. Modestis vero & temperantibus
 viris, vt animo excolendo officiosius operam impen
 R 5